

Звіт

про підсумки проведення моніторингу щодо визначення рівня розвитку дітей старшого дошкільного віку

У межах моніторингу якості дошкільної освіти здійснювалося оцінювання рівня засвоєння вихованцями старших груп інваріантної частини змісту дошкільної освіти відповідно до Базового компонента дошкільної освіти (нової редакції) за картами спостережень.

Оцінювання відбувалося за 12-бальною шкалою відповідно до 4-х рівнів:

- високий (дитина виконує дії самостійно) – **12-10** балів;
- достатній (дитина виконує дії самостійно, але іноді потребує допомоги дорослого) – **9-7**;
- середній (дитина виконує самостійно лише окремі дії, але здебільшого потребує допомоги дорослого) – **6-4**;
- низький (дитина виконує дії за допомогою дорослого) – **3-0**.

Нижче подано результати за першим (15 жовтня 2019 р.) та другим (20 травня 2020 р.) оцінюванням.

«Особистість дитини»

Із семи ліній розвитку дошкільника, виділених Базовим компонентом дошкільної освіти України, першою є лінія «Особистість дитини», зміст якої висвітлює сутність і специфіку фізичного становлення особистості, вікову динаміку, завдання розвитку та особливості організації життєдіяльності дитини.

Лінія фізичного розвитку реалізується через рухову активність. Отже, одним з важливих показників компетентності дитини є зрілість її фізичної активності, що характеризується розвитком м'язово-рухової та предметно-практичної вмінності у життєдіяльності дитини.

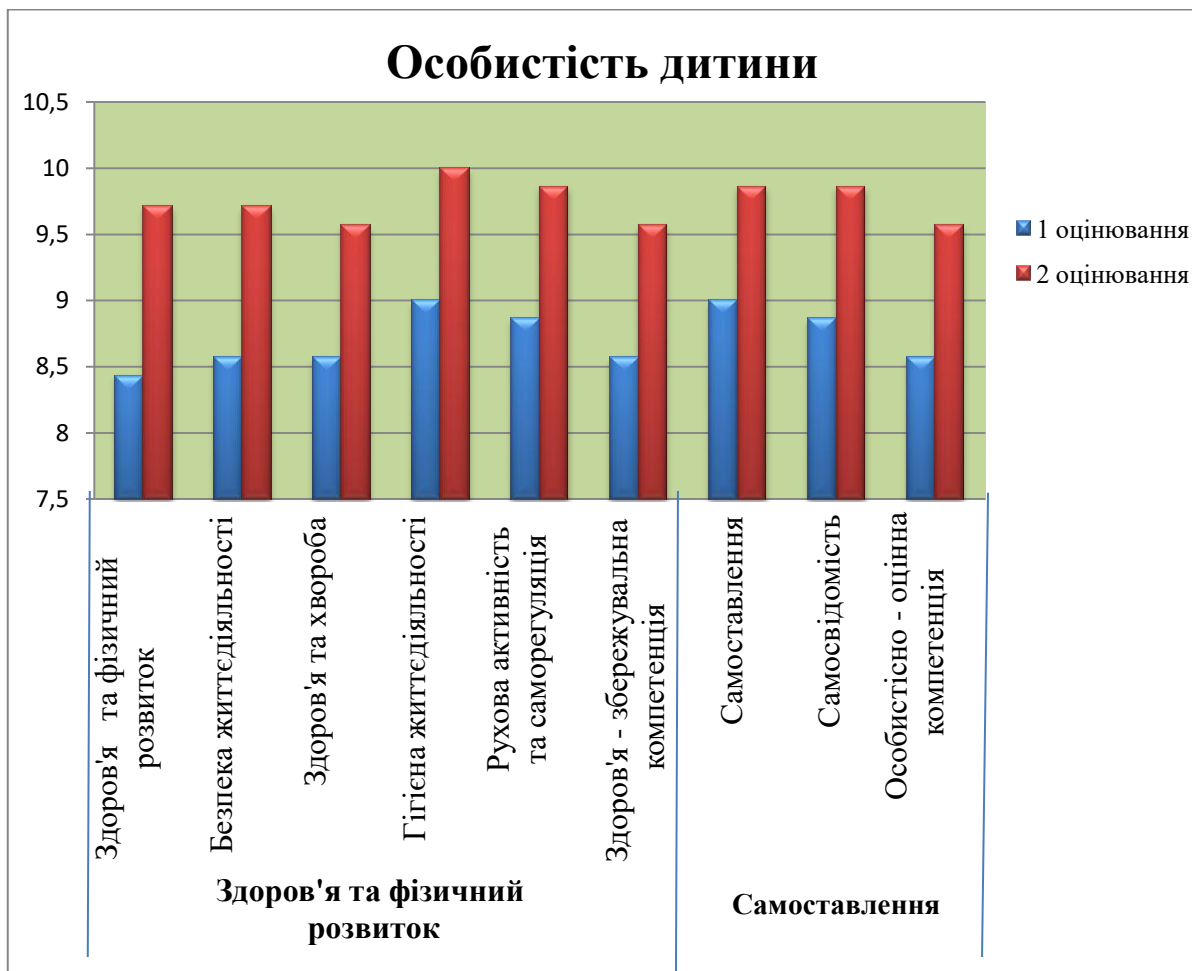
Під час моніторингового дослідження була проведена діагностика сформованості ціннісного ставлення до власного здоров'я дітей старшого дошкільного віку за критеріями та показниками. Використано такий комплекс методів, як спостереження та аналіз різних видів діяльності дітей.

Критерії і показники були визначені з урахуванням вимог «Базового компонента дошкільної освіти в Україні», змісту поняття «ціннісне ставлення до власного здоров'я».

Здорова особистість – це дитина, яка зорієнтована на позитивне сприйняття моделі здорового способу життя, запропонованого дорослими, прагне до її підтримання, орієнтується на високий стандарт і реалізацію власного потенціалу; знає про здоров'я та його чинники; застосовує отримані знання у повсякденній діяльності, проявляючи відповідний характер поведінки.

Формування здорової особистості дитини старшого дошкільного віку визначено як процес засвоєння дитиною знань про здоров'я (когнітивний компонент), забезпечення прагнення бути здоровою (емоційно-мотиваційний компонент), застосування цих знань та мотивації на практиці (діючий компонент).

Діаграма №1

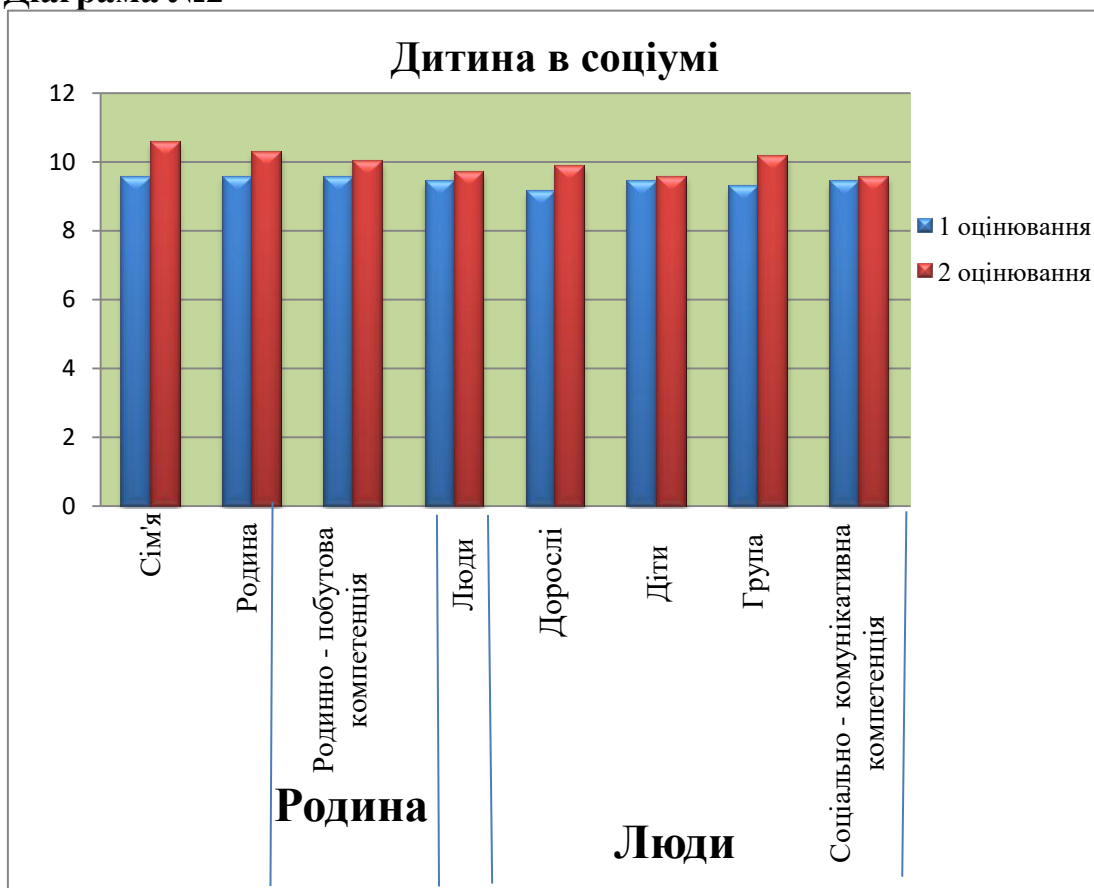

За освітньою лінією «**Особистість дитини**» у другому оцінюванні **найвищий** середній бал був за показником «Гігієна життєдіяльності» (**10,00**) **найнижчим** – «Самоставлення» (**9,57**).

Порівняно з першим оцінюванням дослідження середній бал за цією освітньою лінією покращився по всіх **9-ти** показниках.

Отже, динаміка щодо зацікавленості вихованців до збереження свого фізичного, психічного та соціального здоров'я, ціннісно - емоційного ставлення до виконання оздоровчих процедур, сформованості вміння мотивувати власні дії, прагнення дотримуватися здоров'язберігаючої моделі поведінки свідчить про ефективність проведення цілеспрямованої роботи вихователів з формування ціннісного ставлення дітей старшого дошкільного віку до власного здоров'я.

Діаграма №2

Головне в реалізації завдань освітньої лінії «**Дитина в соціумі**» – розкрити дитині соціальний світ, допомогти їй здобути соціальний досвід та зрозуміти своє місце в соціумі як активного учасника. Не випадково освітня лінія нової редакції Базового компонента визначена однією з перших серед інших, адже усвідомлення самої себе приходить до людини через ставлення до неї інших людей. За освітньою лінією «**Дитина в соціумі**» **найвищим** середній бал за результатами другого оцінювання був за показником «Сім'я» (**10,57**), найнижчим – «Діти» - (**9,57**)

Порівняно з першим етапом середній бал **підвищився** за всіма **8-ми** показниками.

Індивідуальна спрямованість родинного виховання є найпотужнішим чинником розвитку дитини. У родинному колі виховання відбувається природним шляхом – через уклад життя родини та її взаємини з оточенням.

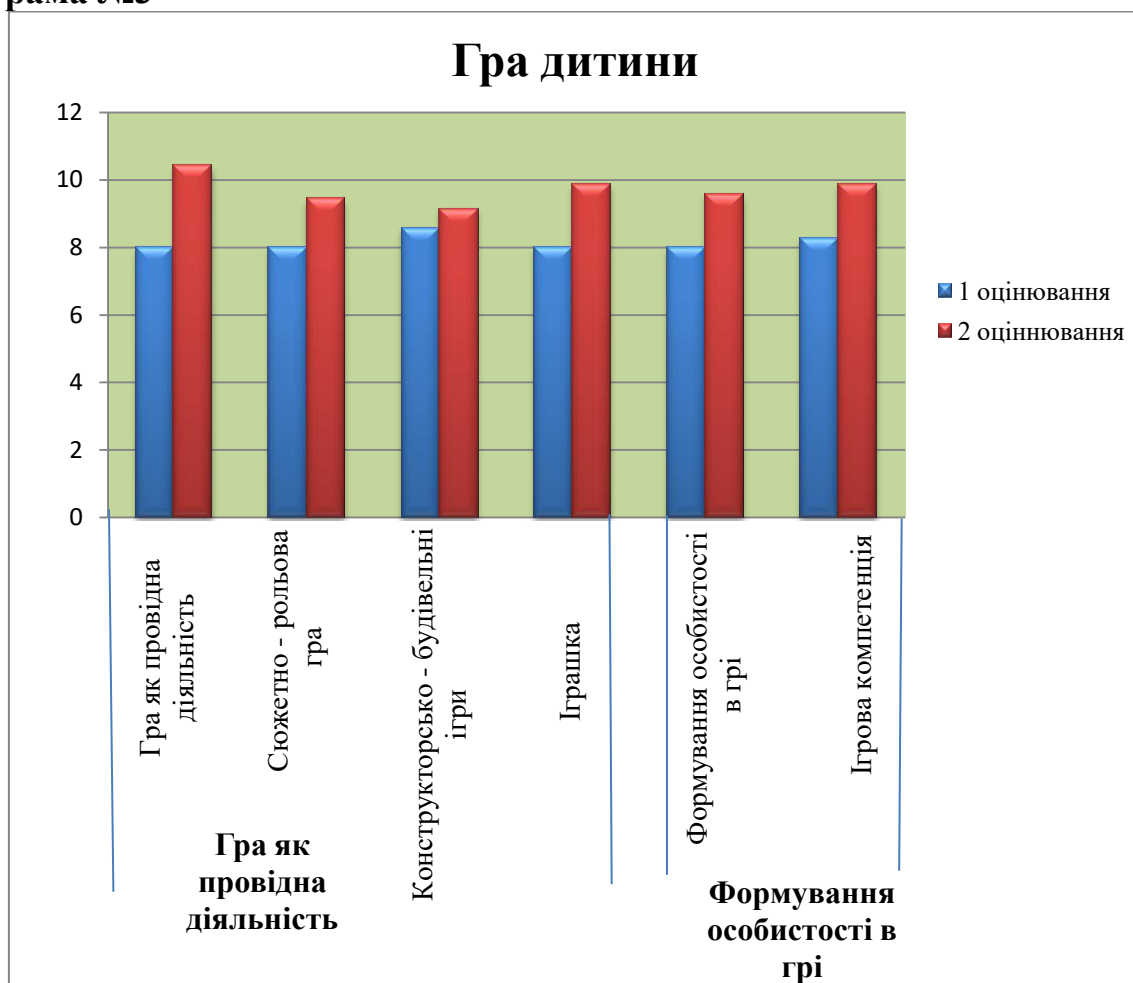
Так, у старшому дошкільному віці діти відчують себе повноцінним членом родини, прагнучи бути в присутності рідних «самим собою».

«Гра дитини»

Освітня лінія «**Гра дитини**» передбачає розвиток у дітей творчих здібностей, самостійності, ініціативності, організованості в ігровій діяльності, формування у них стійкого інтересу до пізнання довкілля і реалізації себе в ньому. Гра забезпечує задоволення ігрових уподобань кожної дитини, сприяє виникненню дружніх, партнерських стосунків та

ігрових об'єднань за інтересами, оцінюванню себе й інших, спонукає до обміну думками, заохочує до імпровізації.

Діаграма №3

Найефективніше процес соціалізації в дошкільному дитинстві здійснюється через гру, оскільки вона є провідним видом діяльності дітей дошкільного віку. Особливо результативно процес соціалізації відбувається в ході сюжетно-рольових ігор, тому що такий вид ігор здебільшого спрямований на відображення дітьми в рольових діях та ситуаціях суспільної та побутової тематики, тобто пов'язаної зі сферою людської діяльності.

За освітньою лінією «Гра дитини» у другому оцінюванні всі показники вищі, ніж у першому. У другому оцінюванні середній бал був **найвищим** за показником «Гра, як провідна діяльність» (**10,43**), **найнижчим** – «Конструкторсько – будівельні ігри» (**9,14**).

Порівняно з першим оцінюванням середній бал за цією освітньою лінією підвищився з **усіх 6-ти** показників.

Результати дослідження показали, що ігрова діяльність позитивно сприяє вихованню гармонійно розвинутої особистості, адже гра є прикладом універсальної діяльності дошкільників, бо містить у собі багато можливостей інших видів діяльності – навчальної, трудової та спілкування.

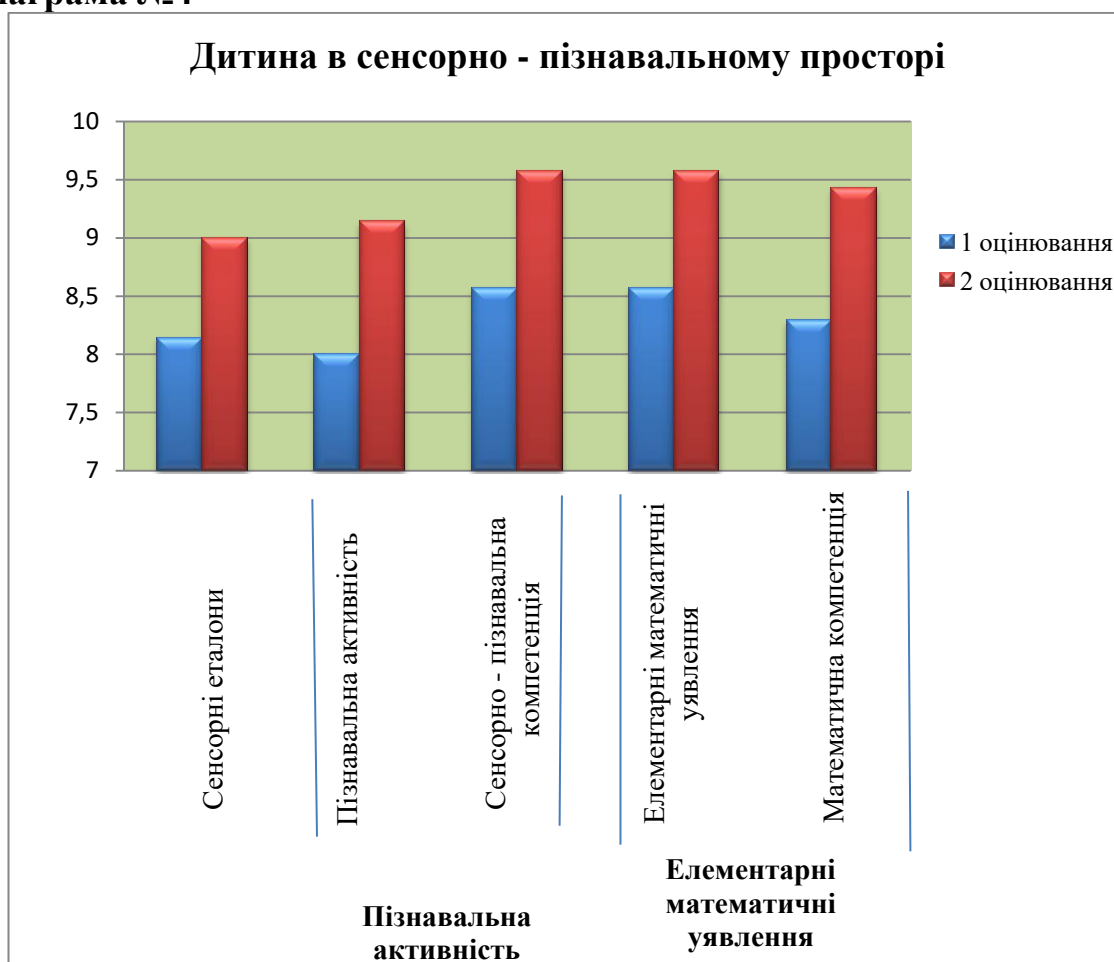
«Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»

За освітньою лінією «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» вихованці ДНЗ у другому оцінюванні продемонстрували **найкращі** результати за показником «Елементарні математичні уявлення» (9,57) , **найнижчі** – «Сенсорні еталони» (9,00)

У порівнянні з першим оцінюванням за цією освітньою лінією середній бал підвищився по всім показникам.

Особливе місце в розвитку дошкільника займає робота з формування вміння орієнтуватися на площині (аркуш паперу, сторінка книги, зошит тощо. Поряд із цим, у дітей старшого дошкільного віку сформувались просторові диференціювання: вміння знаходити верхні й нижні рядки; здатність обережно розташовувати предмети в різних напрямках, дотримуючись однакових інтервалів.

Діаграма №4

Вихователям доцільно стимулювати розвиток пізнавальної активності дітей шляхом формування в них потреби в пізнанні та його мотивації, адже без просторового практичного орієнтування дитини в просторі неможливе формування просторових уявлень та понять.

Таким чином, за аналізом проведеного дослідження можна зробити наступні висновки:

– пізнавальна діяльність дошкільників як складний, багатоаспектний процес, що проходить у двох основних формах – навчально-пізнавальної та

самостійної пізнавальної діяльності, потребує управлінських впливів з боку педагога;

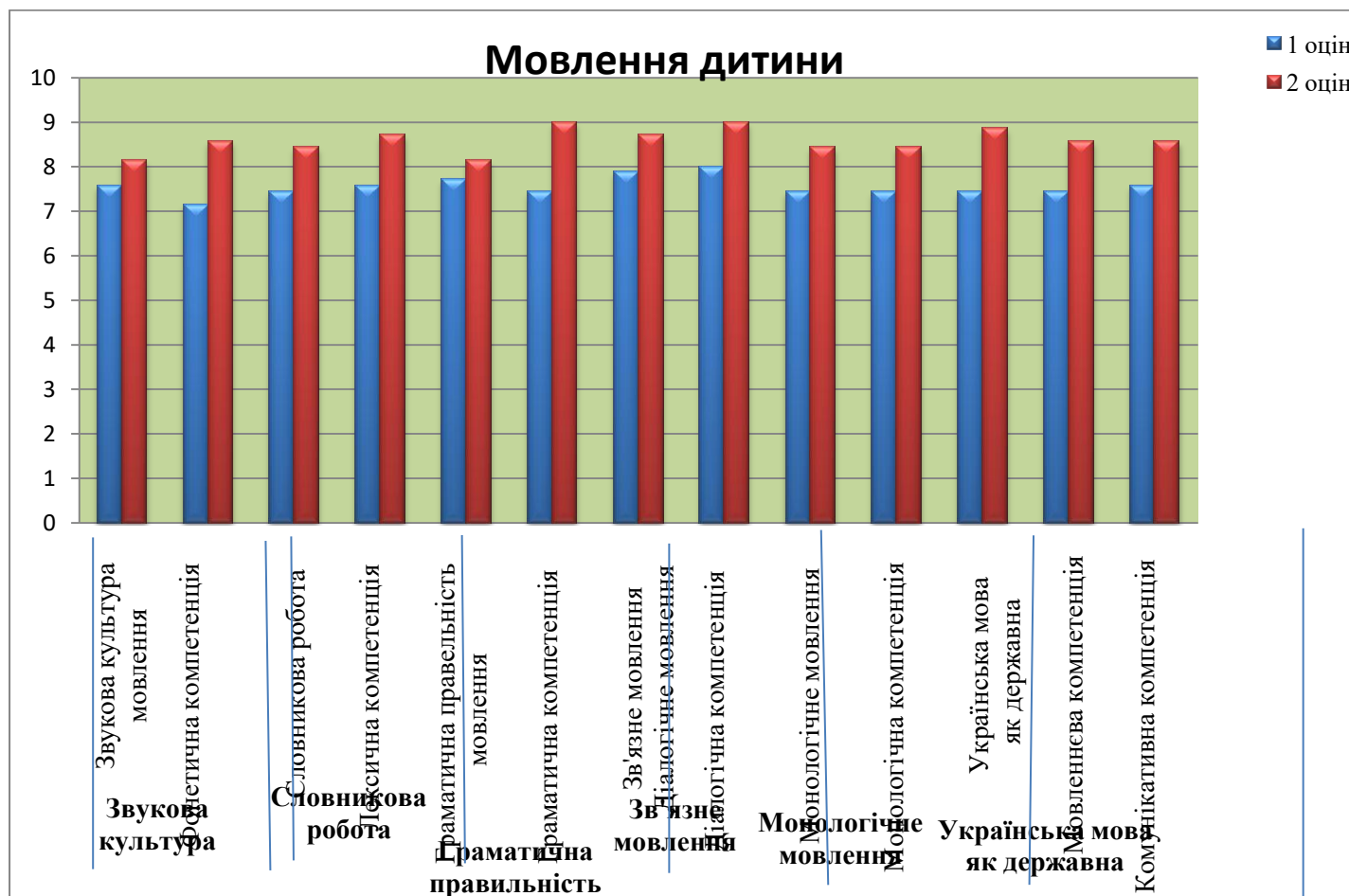
– найбільш ефективним варіантом взаємодії вихователя і дітей у пізнавальній діяльності є її організація як процесу, у якому органічно поєднуються співпраця педагога з дітьми так і самостійний процес пізнання дітьми довкілля.

«Мовлення дитини»

Освітня лінія «Мовлення дитини» передбачає засвоєння дитиною культури мовлення та спілкування, елементарних правил користування мовою у різних життєвих ситуаціях. Оволодіння мовою як засобом пізнання і способом специфічного людського спілкування є найвагомим досягненням дошкільного дитинства.

Мовленнєва діяльність дошкільника визначається відповідною віку мовленнєвою та мовною зрілістю, рівнем оволодіння елементами грамоти, сформованістю ставлення до використання слова у взаєминах з дорослими та дітьми, розвиненістю комунікативних здібностей.

Діаграма №5

Аналіз цільових спостережень за освітньо - виховним процесом дошкільного закладу дає підстави стверджувати, що в системі довкілля існують дещо спрощені уявлення про розвивальне середовище та його значення у формуванні мислення, що відбувається у тісному взаємозв'язку мовлення.

Розвиток мовлення дошкільників неможливий без засвоєння звукової культури, яка є основою оволодіння мовою, підвищує здатність до

орієнтування дошкільника у складних співвідношеннях граматичних форм, забезпечує освоєння морфологічної системи мови. Її складовими є фонематичний слух і правильна звукова вимова

За освітньою лінією «**Мовлення дитини**» на другому оцінюванні **найвищим** середній бал був за показником «Діалогічна компетентність» **(9,00) найнижчими** – «Звукова культура мовлення» (8,14)

Спілкування з однолітками створює в дітей досвід самоствердження, відстоювання і захисту своїх досягнень, учить сприймати інших не лише як «об'єкт», що знаходиться поряд, а як таку ж цінність, як вони самі – зі своїми здібностями, інтересами, вміннями. Словниковий запас, його обсяг і якість, доречна актуалізація слів під час говоріння – це все найважливіші складові мовленнєвого онтогенезу дошкільника. Від того, яка якість і кількість слів, якими володіють діти, залежить успіх вираження їх думок, почуттів, намірів, бажань.

Ураховуючи зазначене вище, вдосконалення мовленнєвої діяльності має базуватися на активному поєднанні слова з практичною діяльністю дошкільника, урізноманітненні та зростанні її змістовності, наявності належних мовленнєвих еталонів, а розумне поєднання традицій та інновацій у сучасній організації мовленнєвої роботи з дошкільниками забезпечить її ефективність, реалізацію завдань, визначених у новій редакції Базового компонента дошкільної освіти.

«Дитина у природному довкіллі»

З огляду на значимість дошкільного дитинства як базового періоду для формування способів пізнання, розуміння та відображення внутрішньої (психічної) та зовнішньої (Всесвіт) картини світу, беззаперечна важливість базової компетенції щодо розвитку способів пізнання та відображення дитиною світу.

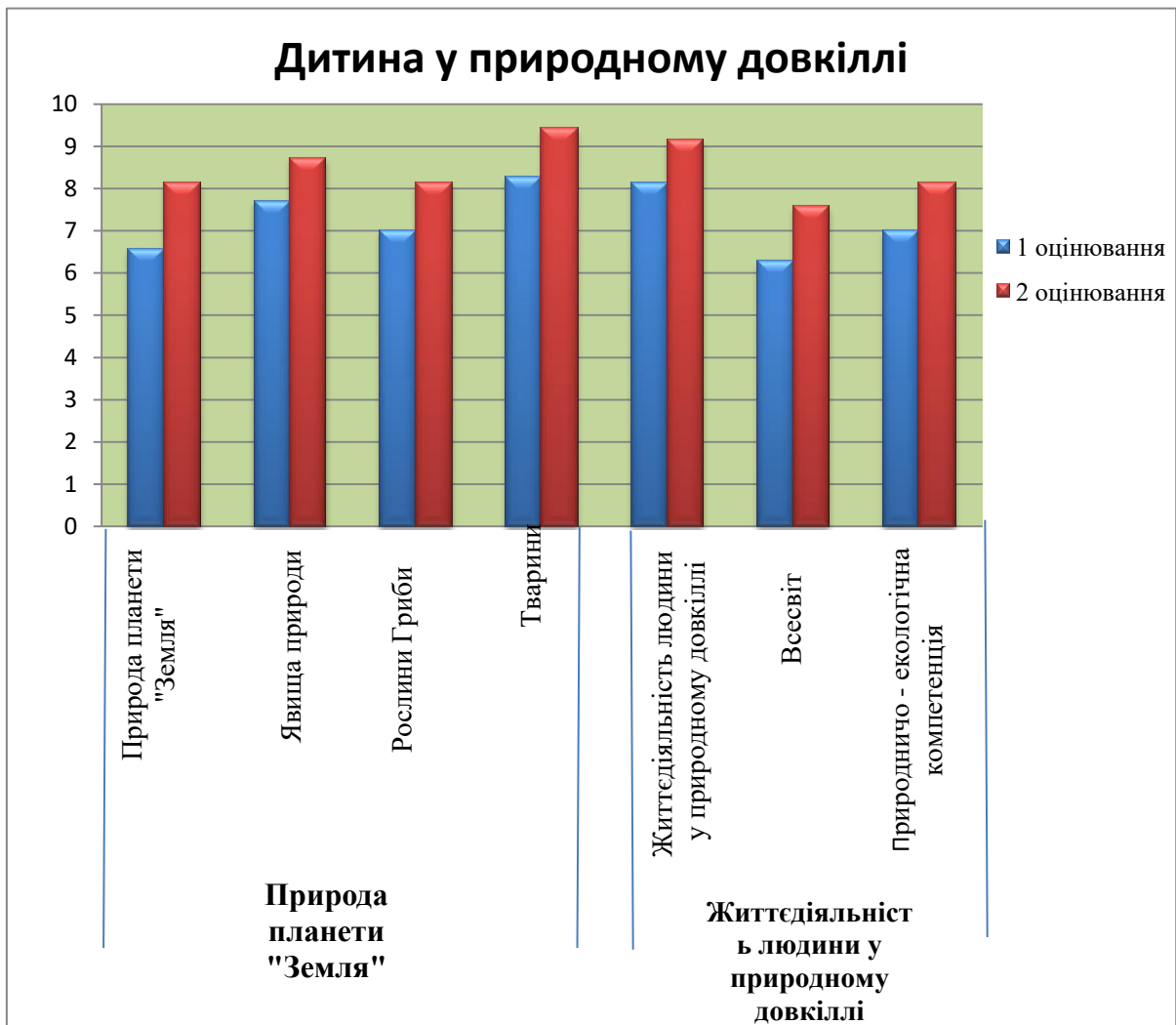
Набуття природничо-екологічної компетентності дошкільниками відбувається в різних видах діяльності і потребує практичного засвоєння дітьми системи доступних природничих знань. Базовий компонент дошкільної освіти визначає зміст освітньої лінії «Дитина у природному довкіллі».

Виховання в дошкільників любові до рідної природи починається з розвитку їх сенсорних відчуттів, формування системи знань про об'єкти та явища природи.

Головною умовою реалізації завдань екологічного виховання є створення еколого - розвивального середовища, яке сприяє формуванню в

дошкільнят екологічної вихованості, що передбачає виважене поведіння в довкіллі та знання правил безпечної поведінки в природі.

Діаграма №6

За освітньою лінією «Дитина в природному довкіллі» результати другого оцінювання, порівняно з першим, з усіх показників виявилися **найвищими** «Тварини» (9,43), - **найнижчим** – за показником «Всесвіт» (7,57). Порівняно з першим етапом середній бал за цією освітньою лінією підвищився з **усіх 7-ми показників**.

Головною умовою реалізації завдань екологічного виховання є створення еколого - розвивального середовища, яке сприяє формуванню в дошкільнят екологічної вихованості, що передбачає виважене поведіння в довкіллі та знання правил безпечної поведінки в природі.

«Дитина у світі культури»

Мета сучасної дошкільної освіти визначається не тільки кількістю знань, умінь і навичок, а й розвитком особистості в системі загальної культури.

Базовий компонент дошкільної освіти засвідчує, що кожна дитина розвивається, реалізується і самовизначається як особистість, ознайомлюючись з надбаннями матеріального та духовного світу, набуваючи навичок помічати корисне і прекрасне, долучаючись до його створення.

Проведення діагностики дало змогу зробити певні висновки щодо рівня сформованості компонентів особистісної культури дітей старшого дошкільного віку.

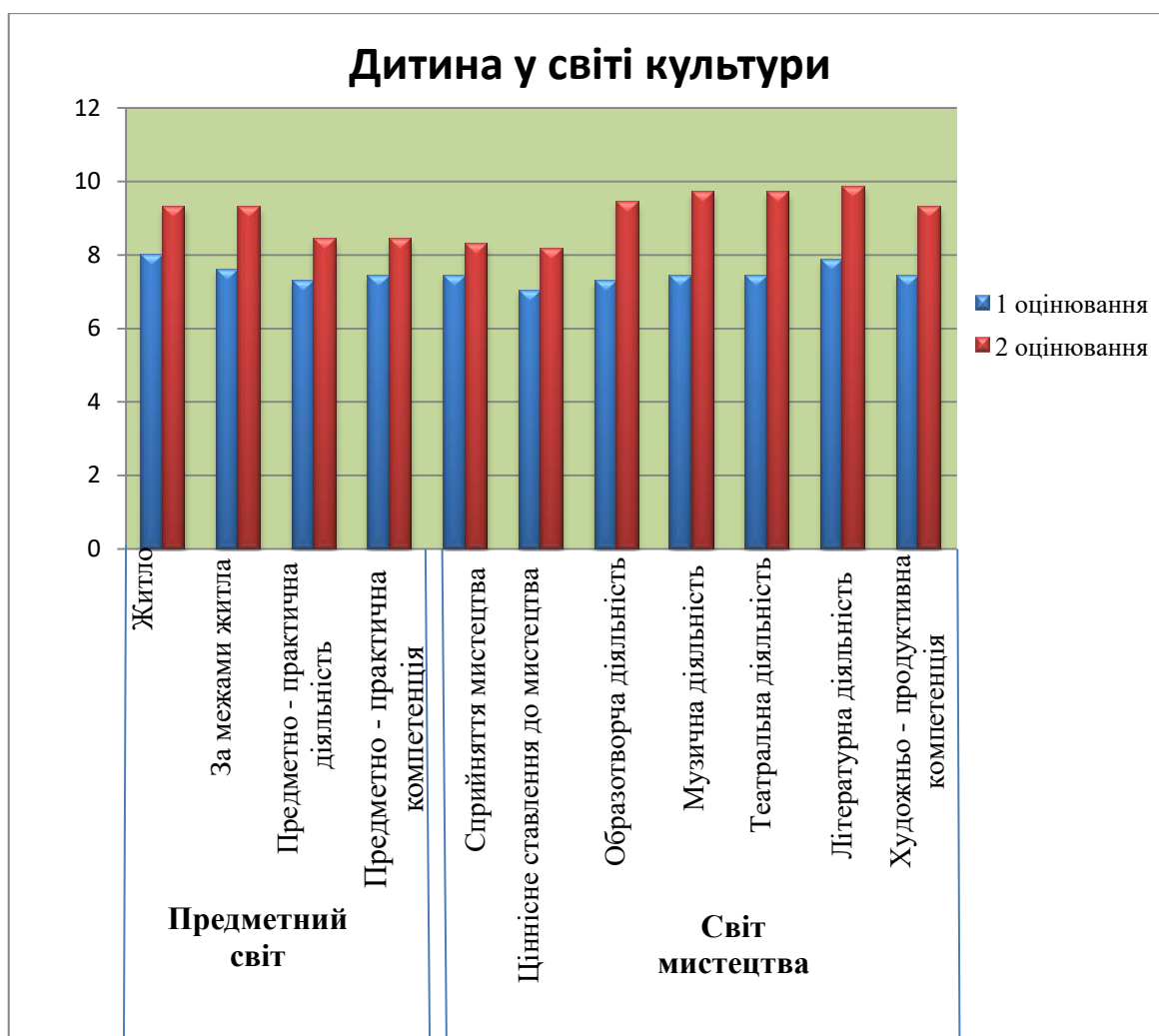

Однією зі складових культурного розвитку старших дошкільників є зв'язність мовлення в поєднанні з виразністю і образністю. Разом із вираженням думки образне зв'язне мовлення відображає відчуття, емоційні й естетичні переживання дошкільнят.

Найвагомішими джерелами розвитку виразності дитячого мовлення є твори художньої літератури і усної народної творчості.

Особливе місце у формуванні й розвитку творчої особистості, у дошкільному віці, займає спілкування з мистецтвом, яке дозволяє зрозуміти естетичні здібності та відкриває необмежені можливості для їх удосконалення

Діаграма №7

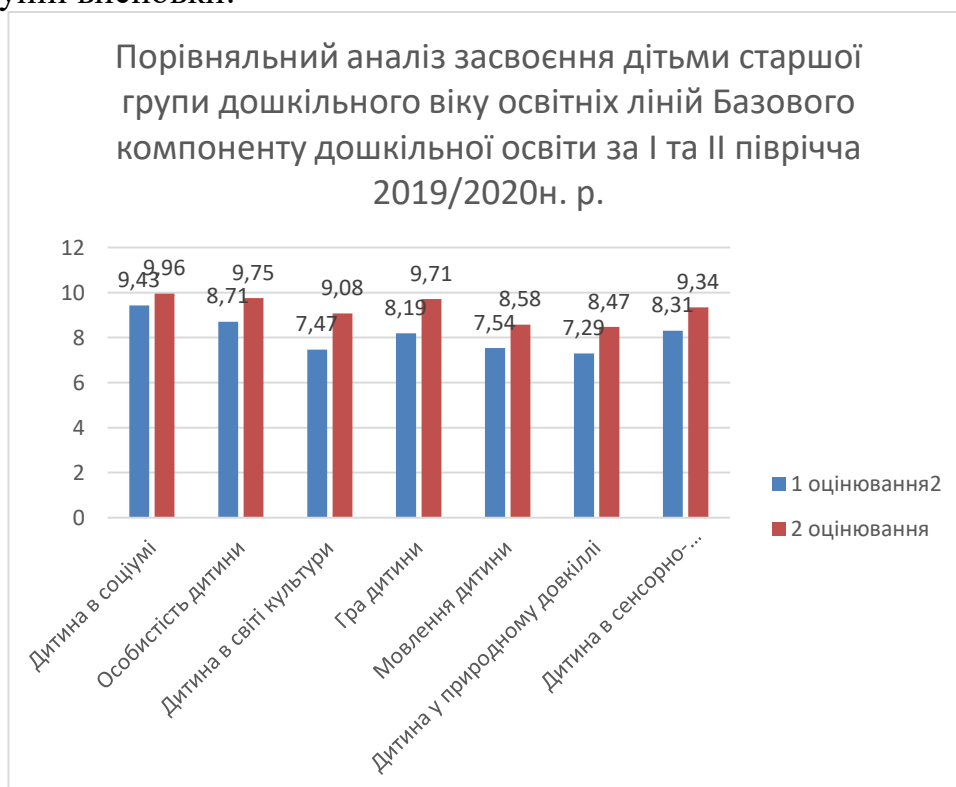
За освітньою лінією «Дитина у світі культури» у другому оцінюванні **найкращі** результати оцінювання за середнім балом були за показниками «Літературна діяльність» (9,86), **найгірші** – «Ціннісне ставлення до мистецтва» (8,14).

Моніторинг знань, умінь, навичок за освітніми лініями розвитку Базового компонента дітей старшого дошкільного віку показав, що найменший показник рівнів належить освітній лінії, як «Мовлення дитини».

Таким чином, вихователям дошкільного навчального закладу необхідно посилити роботу з мовленнєвого розвитку дітей старшого дошкільного віку.

Висновки

Узагальнюючи результати моніторингового дослідження вивчення стану реалізації завдань Базового компонента дошкільної освіти, можна зробити наступні висновки:

Дані наведені в діаграмі, свідчать про те, що загалом діти старшого дошкільного віку засвоїли завдання освітніх ліній Базового компонента на достатньому рівні. Якщо порівняти показники рівня знань дітей за I та II півріччя із початком навчального року, видно, що значно підвищилися показники за освітньою лінією «Гра дитини».

Подальшого вдосконалення потребує робота з дітьми з освітніх ліній «Мовлення дитини», «Дитина у природному довкіллі».

З огляду на це нам потрібно переглянути позиції щодо роботи із сприйняття дітьми світу мистецтва. Слід покращити роботу з батьками, щодо пояснювання їм необхідність звернення до логопеда.

Звернути увагу на використання методів і прийомів у навчально – виховному процесі, спрямовані на підвищення пізнавальної активності дошкільників; приділяти належну увагу розвитку логічних умінь і навичок дітей, планувати запитання та завдання пошукового, дослідницького характеру; забезпечувати прикладну значущість логіко-математичних знань, умінь та навичок.

Для покращення результатів з розвитку мовлення дітей ми повинні приділити увагу роботі над розвитком пасивного та активного словника дітей збагачувати його синонімами, порівняннями, епітетами; вимові звуків; складанню поширених речень; описових речень.

Отримані дані свідчать про стабільне позитивне функціонування закладу, доцільність введення додаткових освітніх послуг, якісну індивідуальну роботу з дітьми відповідно до їхніх природних здібностей.